

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
ТА СТРАХУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Л.Є. Момотюк
"01" вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 30. БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

Ступінь вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Освітньо-професійна програма **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

Київ
2022 рік

Робоча програма дисципліни «Банківські операції» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», «31» серпня, 2022 року. – 24 с.

Розробники: **Артем'єва І. О.**, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к. е. н., доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від “30” серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСОО

Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

©Артем'єва І. О.

©НАСОО, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Обов'язкова
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр
Загальна кількість годин – 120		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 5	Рівень освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		30 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		год.
		Самостійна робота
60 год.		
Індивідуальні завдання:	-	
	Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань у сфері організації і технології здійснення комерційними банками пасивних і активних операцій і надання банківських послуг, а також практичних навичок у виконанні банківських операцій, пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, фінансуванням інвестицій та наданням своїм клієнтам інших послуг, а також при застосуванні механізму регулювання діяльності комерційних банків з боку центрального банку.

2.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- доведення до здобувачів вищої освіти змісту завдань і функцій комерційного банку, методів проведення банківських операцій та надання банківських послуг;

- навчання здобувачів вищої освіти, користуючись отриманими знаннями, самостійно вирішувати питання організації роботи з основних напрямків банківської діяльності;

- виконання конкретних банківських операцій;

- аналіз стану кредитоспроможності позичальника, рівня фінансової стійкості банку тощо.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни “Банківські операції” здобувач повинен **знати**:

- загальні питання організації діяльності та функціонування комерційних банків, їх економічної сутності, порядку створення та організацію діяльності;

- структуру активних і пасивних банківських операцій;

- порядок формування ресурсів комерційних банків;

- механізм здійснення банківських операцій, пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, фінансуванням інвестицій та наданням різноманітних послуг;

- економічні основи забезпечення фінансової стійкості банку;

вміти:

- оцінювати діяльність комерційного банку за різними напрямками;

- забезпечувати раціональне використання його ресурсів;

- враховувати фактори впливу на ефективність проведення комерційними банками обслуговування клієнтів;

- вишукувати резерви зміцнення фінансової стійкості банку.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

2.5. Передумови для вивчення навчальної дисципліни – наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонентів загальноекономічної та професійної підготовки освітньо-професійної програми, зокрема «Основи економічної науки», «Макроекономіка», «Фінанси».

2.6. Результати навчання:

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВ ТА ФОРМУВАННЯ ЇХ РЕСУРСІВ

Тема 1. Організація діяльності комерційних банків.

Поняття організаційної, функціональної, дивізійної та матричної структури банку. Функції та компетенція загальних зборів учасників банку, наглядової ради, правління (ради директорів), ревізійної комісії, служби внутрішнього аудиту та постійно діючих комітетів.

Сутність, основні принципи організації банківських операцій, їх класифікація. Особливості взаємодії структурних підрозділів банку при виробництві і продажу банківських послуг. Концепції управління діяльністю банку. Особливості організації планування і контролю роботи банку. Оптимізація внутрішньобанківського управління. Особливості ліцензування банківської діяльності. Передумови отримання банківської ліцензії та умови її відкликання.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 2. Операції комерційних банків з формування ресурсної бази.

Економічна характеристика та склад ресурсів комерційного банку. Банківський капітал та його внутрішня структура. Функції основного, додаткового та субординованого банківського капіталу. Міжнародні стандарти власного капіталу комерційних банків (Базельська угода). Аналіз достатності капіталу банку. Методи управління банківським капіталом в Україні та в міжнародній практиці. Сутність та склад пасивних операцій банку. Залучені та запозичені кошти банку. Брутто- та нетто-ресурси банку. Імобілізація коштів банку. Прогнозування ресурсів банку.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 3. Операції комерційних банків з розрахунково-касового обслуговування клієнтів.

Загальні основи операцій банку з розрахунково-касового обслуговування клієнтів. Нормативна база здійснення та організації розрахунків у народному господарстві. Особливості готівкових та безготівкових розрахунків, способи і форми безготівкових розрахунків (платіжні доручення, акредитиви, платіжні вимоги-доручення. Сфера використання і порядок здійснення розрахункових операцій). Особливості ведення рахунків клієнтів та порядок відкриття,

функціонування, закриття рахунків. Сутність векселя як форми міжгосподарських розрахунків. Методи регулювання готівкового обігу та особливості касових операцій комерційних банків. Розрахунки з використанням пластикових карток.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 4. Операції банків з векселями.

Характеристика сутності векселя та організації вексельного обігу в Україні. Класифікація операцій банку у сфері вексельного обігу.

Кредитні операції банків з векселями. Урахування векселів. Вексельне переврахування та вексельна перезастава. Рефінансування НБУ банківських установ за допомогою векселів. Особливості кредитування під заставу векселів. Онкольний кредит.

Торговельні операції з векселями.

Гарантійні операції з векселями. Авалування векселів. Видача гарантій під забезпечення оплати векселів.

Розрахункові операції банків з векселями. Оформлення заборгованості векселями. Розрахунки з використанням векселів.

Комісійні та довірчі операції з векселями. Інкасування векселів. Оплата векселів, у яких банк виступає особливим платником (доміциліантом). Зберігання векселів. Купівля, продаж і обмін векселів за дорученням.

Організація роботи з векселями в банку. Особливості проведення експертизи векселів.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-36]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 5. Кредитні операції комерційних банків.

Сутність, принципи та функції кредиту, його роль в економіці. Форми та види банківського кредиту. Особливості організації кредитної діяльності банку та особливості укладення кредитних договорів. Сутність поняття кредитного портфеля банку та його якісні характеристики.

Поняття і складові кредитної політики банку. Методи надання та способи погашення кредиту. Етапи процесу банківського кредитування. Плата за кредит та фактори, що на неї впливають. Методи ціноутворення на банківські позики.

Методи розрахунку величини кредитного ризику. Система оцінки кредитоспроможності позичальника банку. Основні засади проведення оцінки кредитоспроможності позичальників зарубіжними банками. Форми забезпечення повернення банківських кредитів, їх поняття та загальна характеристика. Застава як вид забезпечення. Порука та гарантія. Страхування. Особливості нарахування неустойки, пені та штрафів. Особливості формування

резервів на покриття можливих втрат за кредитними операціями банку.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Операції банків з цінними паперами, позабалансові та економічні основи забезпечення фінансової стійкості банку

Тема 6. Регулювання діяльності банків

Операції комерційних банків з цінними паперами.

Сутність поняття «інвестиційні операції банків». Цінні папери та види банківської діяльності на фондовому ринку. Класифікація та види банківських операцій з цінними паперами, операції з цінними паперами, що підлягають ліцензуванню.

Емісійні операції банків. Поняття емісії цінних паперів та емісійної діяльності банків. Розміщення акцій та їх обіг. Операції банків з облігаціями власної емісії. Депозитні (ощадні) сертифікати банків як інструмент емісійних операцій.

Інвестиційні операції банків з цінними паперами. Економічна характеристика інвестиційних портфелів цінних паперів. Загальні принципи оцінки цінних паперів у портфелях банку.

Особливості посередницьких (комісійних, клієнтських) операцій банків з цінними паперами, їх загальна характеристика. Депозитарні операції комерційних банків, заставні операції банків з цінними паперами. Механізм проведення брокерських операцій, операцій у ролі інфраструктурних (професійних) учасників ринку цінних паперів.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 7. Інвестиційна діяльність комерційних банків.

Економічна сутність і форми інвестицій. Поняття та структура інвестицій. Основи правового регулювання інвестиційної діяльності.

Місце банків в інвестиційній активності суспільства. Інвестування шляхом кредитування. Моделі оцінювання терміну окупності, дохідності використаного капіталу.

Тенденції довгострокового кредитування інвестиційних проектів.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 8. Організаційно-правові засади функціонування валютного ринку в Україні.

Поняття валютної політики, її стратегічні і тактичні цілі. Основні елементи валютної політики, вибір її пріоритетів у ринкових умовах. Інституційні засади реалізації валютної політики, суб'єкти валютної політики, поняття валютного обороту і валютних цінностей.

Механізм проведення валютної політики у ринковій економіці. Взаємозв'язок між валютною і грошово-кредитною політикою центрального банку. Повноваження центрального банку як органу реалізації валютної політики. Організаційні засади, що визначають можливості центрального банку з проведення валютної політики. Загальні інструменти реалізації валютної політики центрального банку. Дисконтна політика банку.

Теоретичні засади вибору стратегії валютної політики: кейнсіанський і монетаристський підходи. Особливості реалізації валютної політики у відповідності із передавальними механізмами монетарного регулювання у кейнсіанській і монетаристській теоріях. Механізм таргетування грошової маси, інфляції та валютного курсу. Теорія відкритої економіки та теорія фінансової глобалізації.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 9. Операції комерційних банків в іноземній валюті.

Зміст валютних операцій, їх класифікація. Поточний і депозитний рахунки в іноземній валюті: відкриття, порядок зарахування і видачі коштів. Види неторговельних операцій з валютою.

Валютна каса уповноваженого банку. Банківський переказ, інкасо, акредитив. Схеми розрахунків.

Операції банку на міжбанківському валютному ринку. Класифікація валютних угод: овернайт, спот, форвард, своп. Валютні ризики, внутрішні та зовнішні методи регулювання ризиків.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги.

Види нетрадиційних банківських операцій та послуг, їхня загальна характеристика.

Економічні основи банківського лізингу та його форми. Перспективи розвитку лізингових операцій в Україні.

Банківські гарантії та поручительства як форми банківських послуг.

Учасники факторингових операцій та зміст договірних відносин між ними.

Зміст і послідовність здійснення форфейтингової операції, визначення

плати за неї.

Рекомендована література:

Базова: [1-6]

Допоміжна: [1-17]

Інформаційні ресурси: [1-7]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Економічні основи функціонування банків та формування їх ресурсів						
Тема 1. Організація діяльності комерційних банків	12	2	4	-		6
Тема 2. Операції комерційних банків з формування ресурсної бази	14	4	4	-		6
Тема 3. Операції комерційних банків з рахунково-касового обслуговування клієнтів	10	2	2	-		6
Тема 4. Операції банків з векселями	10	2	2	-		6
Тема 5. Кредитні операції комерційних банків	14	4	4			6
Разом за змістовим модулем 1	60	14	16	-		30
Змістовий модуль 2. Операції банків з цінними паперами, позабалансові та економічні основи забезпечення фінансової стійкості банку						
Тема 6. Операції комерційних банків з цінними паперами	12	4	2	-		6
Тема 7. Інвестиційна діяльність комерційних банків	10	2	2	-		6
Тема 8. Організаційно-правові засади функціонування валютного ринку в Україні	10	2	2	-		6
Тема 9. Операції комерційних банків в іноземній валюті	14	4	4	-		6
Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги	14	4	4			6
Разом за змістовим модулем 2	60	16	14	-		30
Усього годин	120	30	30	-		60

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Організація діяльності комерційних банків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сутність комерційних банків, їх функції та види. 2. Організаційно-управлінська структура банківських установ. 3. Порядок створення, реєстрації та ліцензування банківських установ.</p>	2
2	<p>Тема 2. Операції комерційних банків з формування ресурсної бази</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Власні ресурси комерційних банків. 2. Депозитні операції комерційних банків. 3. Недепозитні операції комерційних банків з формування ресурсної бази. 4. Джерела фінансового оздоровлення банків.</p>	4
3	<p>Тема 3. Операції комерційних банків з рахунково-касового обслуговування клієнтів</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Принципи організації безготівкових розрахунків у банках. 2. Відкриття та ведення банками рахунків клієнтів у національній валюті. 3. Форми безготівкових розрахунків, види розрахункових документів та особливості документообігу за ними. 4. Порядок здійснення касових операцій суб'єктів господарювання в національній валюті в Україні. 5. Організація касових операцій у комерційних банках.</p>	2
4	<p>Тема 4. Операції банків з вексями</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сутність і види векселів. 2. Класифікація операцій комерційних банків з вексями та загальні правила їх здійснення. 3. Кредитні операції комерційних банків з вексями. 4. Гарантійні операції комерційних банків з вексями. 5. Розрахункові операції комерційних банків з вексями.</p>	2
5	<p>Тема 5. Кредитні операції комерційних банків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сутність і види банківського кредитування. 2. Організація кредитної діяльності банків. 3. Плата за кредит та методи ціноутворення за кредитами. 4. Основні етапи процесу банківського кредитування. 5. Основні умови кредитного договору та процес його оформлення.</p>	4

1	2	3
6	<p>Тема 6. Операції комерційних банків з цінними паперами</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фондовий ринок, його учасники та інструменти. 2. Класифікація операцій комерційних банків з цінними паперами. 3. Економіко-математичні показники якості цінних паперів. 4. Механізм формування портфеля цінних паперів комерційного банку. 	4
7	<p>Тема 7. Інвестиційна діяльність комерційних банків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність інвестиційної політики банків. 2. Сутність і завдання фінансової стратегії банку. 3. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності комерційного банку. 	2
8	<p>Тема 8. Організаційно-правові засади функціонування валютного ринку в Україні</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність валютного ринку та його складові. 2. Суб'єкти валютного ринку та організаційно-правові засади здійснення ними операцій на валютному ринку України. 	2
9	<p>Тема 9. Операції комерційних банків в іноземній валюті</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність валютних операцій комерційних банків та їх види. 2. Відкриття та ведення рахунків клієнтів в іноземній валюті. 3. Поточні неторговельні операції уповноважених банків в іноземній валюті. 4. Поточні торговельні операції уповноважених банків в іноземній валюті. 5. Валютна позиція банків та її регулювання з боку НБУ. 	4
10	<p>Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика нетрадиційних банківських операцій та послуг. 2. Факторинг та форфейтинг. 3. Лізинг. 4. Гарантійні послуги. 5. Трастові послуги 	4
	Разом	30

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Організація діяльності комерційних банків</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сутність комерційних банків, їх функції та види. 2. Організаційно-управлінська структура банківських установ. 3. Порядок створення, реєстрації та ліцензування банківських установ.</p>	4
2	<p>Тема 2. Операції комерційних банків з формування ресурсної бази</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Власні ресурси комерційних банків. 2. Депозитні операції комерційних банків. 3. Недепозитні операції комерційних банків з формування ресурсної бази. 4. Джерела фінансового оздоровлення банків.</p>	4
3	<p>Тема 3. Операції комерційних банків з рахунково-касового обслуговування клієнтів</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Принципи організації безготівкових розрахунків у банках. 2. Відкриття та ведення банками рахунків клієнтів у національній валюті. 3. Форми безготівкових розрахунків, види розрахункових документів та особливості документообігу за ними. 4. Порядок здійснення касових операцій суб'єктів господарювання в національній валюті в Україні. 5. Організація касових операцій у комерційних банках.</p>	2
4	<p>Тема 4. Операції банків з вексями</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Сутність і види векселів. 2. Класифікація операцій комерційних банків з вексями та загальні правила їх здійснення. 3. Кредитні операції комерційних банків з вексями. 4. Гарантійні операції комерційних банків з вексями. 5. Розрахункові операції комерційних банків з вексями.</p>	2

1	2	3
5	<p>Тема 5. Кредитні операції комерційних банків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і види банківського кредитування. 2. Організація кредитної діяльності банків. 3. Плата за кредит та методи ціноутворення за кредитами. 4. Основні етапи процесу банківського кредитування. 5. Основні умови кредитного договору та процес його оформлення. 	4
6	<p>Тема 6. Операції комерційних банків з цінними паперами</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фондовий ринок, його учасники та інструменти. 2. Класифікація операцій комерційних банків з цінними паперами. 3. Економіко-математичні показники якості цінних паперів. 4. Механізм формування портфеля цінних паперів комерційного банку. 	2
7	<p>Тема 7. Інвестиційна діяльність комерційних банків</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність інвестиційної політики банків. 2. Сутність і завдання фінансової стратегії банку. 3. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності комерційного банку. 	2
8	<p>Тема 8. Організаційно-правові засади функціонування валютного ринку в Україні</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність валютного ринку та його складові. 2. Суб'єкти валютного ринку та організаційно-правові засади здійснення ними операцій на валютному ринку України. 	2
9	<p>Тема 9. Операції комерційних банків в іноземній валюті</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність валютних операцій комерційних банків та їх види. 2. Відкриття та ведення рахунків клієнтів в іноземній валюті. 3. Поточні неторговельні операції уповноважених банків в іноземній валюті. 4. Поточні торговельні операції уповноважених банків в іноземній валюті. 5. Валютна позиція банків та її регулювання з боку НБУ. 	4

1	2	3
10	Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги План 1. Загальна характеристика нетрадиційних банківських операцій та послуг. 2. Факторинг та форфейтинг. 3. Лізинг. 4. Гарантійні послуги. 5. Трастові послуги	4
	Разом	30

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Організація діяльності комерційних банків Питання для самостійного вивчення: 1. Види банків та банківських об'єднань. 2. Розвиток банківської системи України.	6
2	Тема 2. Операції комерційних банків з формування ресурсної бази Питання для самостійного вивчення: 1. Договірне регулювання вкладних операцій 2. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	6
3	Тема 3. Операції комерційних банків з рахунково-касового обслуговування клієнтів Питання для самостійного вивчення: 1. Система електронних платежів Національного банку України. 2. Порядок прогнозування касових оборотів.	6
4	Тема 4. Операції банків з вексями Питання для самостійного вивчення: 1. Гарантійні операції банків з вексями. 2. Розрахункові та комісійні операції банків з вексями	6
5	Тема 5. Кредитні операції комерційних банків Питання для самостійного вивчення: 1. Оцінювання кредитоспроможності клієнта як метод мінімізації кредитного ризику 2. Контроль за цільовим використанням споживчого кредиту та його своєчасним погашенням . 4. Особливості кредитування позичальника фізичної особи – приватного підприємця 5. Робота банку з проблемними споживчими кредитами	6

Теми рефератів за змістовним модулем 1:

1. Формування ресурсів банківської установи.
2. Тенденції використання ресурсів банківської установи.
3. Аналіз операцій банків з формування власного капіталу.
4. Операції банків із залучення коштів.
5. Аналіз операцій із запозичення коштів.
6. Аналіз структури банківських операцій.
7. Особливості здійснення розрахунково-касових операцій.
8. Безготівкові та готівкові розрахунки банку.
9. Ведення кредитної справи та оцінка кредитоспроможності позичальника.
10. Особливості розрахунків за різними видами кредитів.
11. Аналіз операцій банків в іноземній валюті.
12. Позабалансові та економічні умови забезпечення фінансової стійкості банку.
13. Стратегія формування власного капіталу банку.
14. Оптимізація джерел формування ресурсної бази комерційного банку.
15. Механізм депозитного обслуговування приватних осіб та напрямки його вдосконалення.
16. Касові операції банку та перспективи їх розвитку в Україні.
17. Організація роботи комерційного банку з приватними особами: проблеми і перспективи розвитку.
18. Форми забезпечення кредиту та їх розвиток в Україні.
19. Проблеми і перспективи формування кредитного портфеля комерційного банку в Україні.
20. Організація роботи з проблемними позичками та напрямки її вдосконалення.
21. Операції комерційного банку з цінними паперами: проблеми і перспективи розвитку.
22. Активні операції банку та перспективи їх розвитку в Україні.
23. Пасивні операції банку та перспективи їх розвитку в Україні.
24. Банківські послуги та їх роль у розвитку банку.
25. Банківське обслуговування фізичних осіб.
26. Банківське обслуговування юридичних осіб.
27. Оцінка фінансового стану комерційного банку.
28. Формування та використати прибутку комерційного банку.
29. Маркетингова діяльність банківської установи.
30. Кредитні операції комерційних банків.
31. Споживче кредитування в комерційному банку.

6	Тема 6. Операції комерційних банків з цінними паперами Питання для самостійного вивчення: 1. Банківські послуги на фондовому ринку	16
---	--	----

1	2	3
7	<p>Тема 7. Інвестиційна діяльність комерційних банків</p> <p>Питання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце банків у інвестиційній активності суспільства. 2. Ефективність реальних інвестицій. 	6
8	<p>Тема 8. Організаційно-правові засади функціонування валютного ринку в Україні</p> <p>Питання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові підходи до формування механізму валютного регулювання 2. Моделювання динаміки попиту та пропозиції іноземної валюти 3. Перспективи лібералізації валютного регулювання в Україні 	6
9	<p>Тема 9. Операції комерційних банків в іноземній валюті</p> <p>Питання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Банківський контроль розрахунків за експортними, імпорнтними та міжнародними лізинговими операціями 2. Операції банків з дорожніми чеками . 	6
10	<p>Тема 10. Нетрадиційні банківські операції та послуги</p> <p>Питання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трастові послуги банків. 2. Посередницькі, консультаційні та інформаційні послуги банків 3. Операції банків з дорогоцінними металами 	6
<p>Теми рефератів за змістовним модулем 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування кадрових стратегій банківських установ. 2. Вдосконалення банківського законодавства України. 3. Управління персоналом комерційного банку. 4. Емісійна діяльність Національного банку України. 5. Удосконалення оптимального зростання банку. 6. Аналіз кредитоспроможності клієнтів банківської установи. 7. Аналіз прибутковості банку. 8. Удосконалення ефективності діяльності банківської установи. 9. Аналіз діяльності банківської установи. 10. Особливості факторингових операцій комерційних банків. 11. Порядок ліцензування комерційного банку Національним банком України. 12. Фінансова безпека банківської установи. 13. Ризики в діяльності банківської установи. 14. Державне регулювання банківської платоспроможності. 15. Перспективи розвитку банку в умовах нестабільності. 16. Оцінка впливу фінансової нестабільності платіжної системи на діяльність банку. 17. Стратегія розвитку банківських послуг комерційного банку. 		

18. Тенденції впливу європейської валютної системи на діяльність вітчизняних банків.	
19. Депозитна діяльність банківської установи.	
20. Обслуговування фізичних та юридичних осіб банківською установою.	
21. Оцінка фінансового стану банківських установ.	
22. Удосконалення управління ліквідністю банку	
23. Банківський кредит, проблеми розвитку кредитних відносин в Україні.	
24. Роль банківської установи як фінансового посередника.	
25. Особливості грошово-кредитної політики НБУ.	
Разом	60

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, консультація; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, ситуаційні завдання.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

За рівнем інноваційності використовуються такі методи навчання: ситуативний (кейс-метод), брейнстормінг (мозковий штурм).

Відповідно до Положення про організацію навчання студентів НАСОНА за індивідуальним графіком, студенти 4 курсу першого (бакалаврського) рівня у разі неможливості відвідувати заняття з поважних причин, що підтверджено відповідними документами, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п.2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу з відповідних дисциплін.

Здобувач вищої освіти, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з викладачем дисципліни.

Здобувачі вищої освіти, що навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати завдання поточного і модульного контролів на платформі Moodle. Виконання індивідуального графіку навчання є підставою для допущення збувача до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультавання здобувачів вищої освіти, як мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультавання цих здобувачів не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає здобувач.

9. Методи контролю

Навчальна дисципліна «Банківські операції» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х модулів. Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є відповіді здобувачів на семінарських заняттях, розв'язання тестових та ситуаційних завдань на платформі Moodle.

Здобувач вищої освіти може отримати максимально 10 балів за виконання завдань змістовного модуля 1 (по 2 балів окремо за Темами 1-5 змістовного модуля за письмову відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення).

Здобувач вищої освіти може отримати максимально 10 балів за виконання завдань змістовного модуля 2 (по 2 балів окремо за Темами 6-10 змістовного модуля за письмову відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення).

За несвоєчасне виконання завдань поточного контролю, зокрема письмову відповідь на вибіркове питання до самостійного вивчення та розв'язання ситуаційних завдань, знімається по 0,5 балів за кожне завдання.

У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль здобувач може отримати додатково по 5 балів за кожен змістовний модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату з обов'язковим захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО та Положення про академічну доброчесність у НАСОО у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, екзамен тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

Модульний контроль: дві модульні контрольні роботи у формі тестування на платформі Moodle. Здобувач вищої освіти може отримати максимально по 25 балів за кожну модульну контрольну роботу. Сумарно 50 балів за модульний контроль.

Підсумковий контроль: екзамен у формі підсумкового тесту на платформі Moodle. Здобувач може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру здобувач отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач вищої освіти отримав сумарну кількість балів за три змістовні модулі, що не перевищує 49 балів, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Банківські операції» і не допускається до підсумкового контролю.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	MK1	T6	T7	T8	T9	T10	MK2			
2	2	2	2	2	25	2	2	2	2	2	25	30	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Банківські операції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня» / Укладач Артем'єва І.О. Київ: НАСОА, 2022. 59 с.
2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Банківські операції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач І. О. Артем'єва. Київ: НАСОА, 2022. 38 с.
3. Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Банківські операції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач І. О. Артем'єва. Київ: НАСОА, 2022. 32 с.
4. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).

12.Рекомендована література

Базова література

1. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях: навч. посіб. / уклад.: О. М. Гладчук, І. Я. Ткачук, В. М. Харабара ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича: Рута, 2020. - 207 с. - Бібліогр.: с. 202-203.
2. Благун І. І. Банківська система України в умовах турбулентності фінансового ринку: теорія, методологія, практика : монографія / І. І. Благун; ДВНЗ "Прикарпат. держ. ун-т ім. Василя Стефаника". - Івано-Франківськ : ДВНЗ "Прикарп. нац. ун-т ім. Василя Стефаника", 2020. - 363 с.
3. Гладких Д. М. Банківська безпека держави в умовах розвитку інформаційної економіки (трансформації банківських операцій) : [монографія] / Д. М. Гладких ; Нац. ін-т стратег. дослідж. - Київ : НУОУ, 2019. - 392 с.
4. Зянько В. В. Банківський менеджмент: навч. посіб. / В. В. Зянько, Н. О. Коваль, І. Ю. Єпіфанова ; Вінниць. нац. техн. ун-т. - 2-ге вид., допов. - Вінниця : ВНТУ, 2018. - 125 с.
5. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції: навчальний посібник. 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2019. 536 с.
6. Ушакова О. А. Банківські операції: навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. - 226 с.

Допоміжна література

1. Артем'єва І.О. Концептуальний підхід до удосконалення теоретичних засад

- управління процесом банківського кредитування /Залюбовська С.С., Фурман С.С., Артем'єва І.О. Вісник Університету «Україна». Серія: «Економіка, менеджмент, маркетинг». № 3 (30) 2021. С. 45-54.
2. Банківські операції: зб. практ. завдань / уклад.: О. М. Гладчук, О. Ю. Антохова; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: Рута, 2018. - 199 с.
 3. Банківське право: підруч. [для студентів ЗВО, слухачів аспірантури та курсів підвищення кваліфікації] / [О. В. Баклан та ін. ; за ред. Є. П. Гайворонського]. - Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2018. - 345 с.
 4. Банківська система: підручник: у 2 ч. / за ред. проф. Лади Василівни Шірінян ; Нац. унт. харч. технологій. - Київ : Ліра-К, 2019. Ч. 1 : Банківська система України та її економічні основи / [Л. В. Шірінян та ін.]. - 2019. - 411 с.
 5. Банківська система: навч. посіб. / [О. І. Береславська та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. І. Береславської ; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. - 485 с.
 6. Вавдіюк Н. С. Банківське регулювання та нагляд: навч. посіб. / Вавдіюк Н. С., Корецька Н. І. ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : ІВВ Луц. НТУ, 2018. - 334 с.
 7. Бондарук Т. Г., Лукашук М. В., Особливості та перспективи банківського кредитування сільського господарства на сучасному етапі розвитку економіки України. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. 2020. №3. С. 84-92.
 8. Механізм антикризового управління в банках України : монографія / Копилюк О. І., Буряк П. Ю., Жовтанецька Я. В., Музичка О. М. Львів : СПОЛОМ, 2018. 267с.
 9. Організаційно-фінансове забезпечення економічної безпеки банків України: монографія. Копилюк О. І., Журибіда Н. Р., Музичка О. М., Нікольчук Ю. М. Львів: СПОЛОМ, 2021. 240 с.
 10. Про банки і банківську діяльність: Закон України Верховної Ради України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III.
 11. Про Національний банк України: Закон України Верховної Ради від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV.
 12. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України Верховної Ради від 05 квіт. 2001 р. № 2346-III.
 13. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України Верховної Ради від 05 лип. 2001 р. № 2664-III.
 14. Про валюту і валютні операції: : Закон України Верховної Ради України від 21 черв. 2000 р. № 2473-VIII.
 15. Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків: Закон України Верховної Ради України від 23 березня 2017 р. № 1985-VIII
 16. Про банки і банківську діяльність: Закон України Верховної Ради України від 15 листопада 2016 № 1734-VIII.
 17. Савіна Н. Б. Банківська сфера як активатор інвестиційної політики держави: монографія / Савіна Наталія Борисівна, Капраль Ольга Ростиславівна; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування, Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Галич-Прес, 2020. - 250 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Офіційний сайт Державної фіскальної служби. URL: <http://minrd.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.